

CAPUT VII.

De Confirmationis effectibus.

CONFIRMATIONIS Sacramento duos effectus tribuunt Catholici omnes, gratiam nempe & characterem. Quam doctrinam atrocibus disteriis carpere solent Pseudo-Reformati; *Credent licet (Pontificii)* inquit Calvinus, *nihil proficient, negando se in Spiritum Dei esse contumeliosos, ejus virtutem dum ad putridum oleum referunt.* (*In Antid. Concilii Trid. can. 2. de Confirm. Sess. 7. edit. Genev. an. 1617. tom. 7. pag. 299. col. 2.*) Confirmationi inesse vim gratiæ conferendæ jam probavimus, cum veri Sacramenti dignitatem ipsi asseruimus; quænam autem sit gratia Confirmationis propria, tunc exponendum est.

PROPOSITIO I.

Gratia Confirmationis propria est gratia roboris & perfectionis, ad fidem intrepide consistendum.

Probatur 1°. ex Scripturâ. Apostolis sic promittit Christus: *Accipietis virtutem supervenientis Spiritus Sancti in vos, & eritis mihi testes in Jerusalem, & omni Judæa & Samariâ, & usque ad ultimum terræ.* (*Act. 1. 8.*) Porro gratia Sacramenti Confirmationis propria, eadem quoad substantiam est, quam die Pentecostes receperunt Apostoli, iisque Christus promiserat: atqui tunc gratiam fortitudinis & roboris ad fidem intrepidè profitendam receperunt Apostoli; siquidem per eam Christo testes fortissimi extiterè, tum apud Judæos, tum apud Gentiles, quibus invisum erat Christi nomen; ergo, &c. *In Confirmatione*, inquit

S. Thomas, *accipit homo potestatem ad agendum ea quæ pertinent ad pugnam spiritualem contra hostes fidei, sicut patet exemplo Apostolorum qui, antequam plenitudinem Spiritus Sancti acciperent, erant in cænaculo perseverantes in oratione; postmodum vero egressi non verebantur fidem publicè fateri, etiam coram inimicis fidei Christianæ.* (*3. part. quæst. 72. art. 15.*)

Prob. 2°. In eo sita est Confirmationis gratia, in quo eam constituit tota Traditio: atqui gratiam Confirmationis propriam in auxilio perficiente & roborante collocavit tota Traditio: *Episcopus eos (Baptizatos) per benedictionem perficere debet*, ait Concilium Elliberitanum. (*Can. 77. tom. 1. Concil. Labb. pag. 978.*) *Caro signatur, inquit Tertullianus, ut anima muniatur.* (*Lib. de resurrect. carnis, cap. 8.*) Ambrosius, sive quivis alius è Veteribus: *Post fontem (id est, Baptismum) superest ut perfectio fiat, quando ad invocationem Sacerdotis Spiritus Sanctus infunditur.* (*Lib. 3. de Sacramentis, cap. 2. n. 8. tom. 2. pag. 363.*) S. Cyrillus Hierosolymitanus ait nos *chrismate inungi, ut induentes thoracem justitiæ, stemus adversus insidias diaboli.* (*Catech. 21. Mystag. 3. n. 4.*) S. Cyprianus confirmandos esse baptizatos docet, *ut per nostram orationem & manûs impositionem, Spiritum Sanctum consequantur, & signaculo dominico consummentur.* (*Epist. 73. p. 124.*) Eugenius IV, *per Baptismum*, inquit, *spiritualiter renascimur; per Confirmationem augeamur in gratiâ, & roboramur in fide.* (*Tom. 13. Concil. p. 534.*) S. Thomas in Sacramento Confirmationis, *augetur & perficitur gratia ad persistendum contra exteriores impugnationes inimicorum Christi.* (*3. part. quæst. 70. art. 1. ad. 1.*) Atqui in iis Veterum testimoniis aliisque innumeris, Confirmationis gratia dicitur perficiens, muniens, consummans, animamque adversus fidei Christi hostes corroborans? ergo, &c.

Dices 1°. Ea Doctrina rejici debet, quæ Baptismo contumeliosa est: at qui ita se habet doctrina quæ Confirmationi gratiam roboris & perfectionis adscribit. Quid enim id aliud est, quam Baptismum imbecillitatis & infirmitatis arguere? ergo, &c.

Resp. Neg. min. Minimè enim inficiamur suum esse Baptismi robur, suamque perfectionem propriam; siquidem per illud hominem renovari, & à statu peccati ad statum justitiæ transferri, & à fervore diaboli in libertatem filiorum Dei vindicari ultrò confitemur: sed hoc unum contendimus, nimirum Confirmationi insitam esse à Deo gratiam specialem, quæ in fide constantiores firmioresque nos facit: atqui hujusmodi doctrina Baptismatis dignitati nihil detrahit, quemadmodum eidem non derogant Pseudo-Reformati, cum docent gratiam in Baptismate acceptam, per Eucharistiæ Sacramentum augeri.

Inst. Baptismus hominem facit perfectè Christianum; nihil enim aliud requiritur, ut Dei filius Christianique Discipulus sit & appelletur; ergo Baptismati gravem injuriam infert, qui Confirmationi perfectionis gratiam, veluti ipsius propriam, attribuit.

Resp. Neg. ant. Eadem ratione, inquit *Juenin*, baptizatus appellatur Christianus, quæ infans dicitur homo; quemadmodum igitur qui recenter natus est, dici non potest perfectus homo, nisi cum adoleverit; ita nec ille perfectus Christianus habendus est, qui per Baptismum regeneratus, nondum à Confirmatione Christianismi plenitudinem accepit. Hinc S. Thomas ait *Baptismum dari ad spiritualem vitam simpliciter; Confirmationis autem Sacramentum, ad consequendam plenitudinem Sancti Spiritus, cujus est multiformis operatio* (3. part. quæst. 73. art. 2. ad. 2.) Hinc etiam qui baptizati tantum fuerint, dicuntur à Patribus per manus impositionem *perficiendi*; quædam igitur

perfectione carent, quam Deus proprium esse voluit Confirmationis effectum.

Dices 2°. Si ille esset Confirmationis effectus, quem rantoperè venditant Catholici, aliquo modo in iis sese proderet qui eam suscepissent, animique virtute & fortitudine aliis hoc Sacramento destitutis præcellerent: nedum autem aliquid simile videatur, sæpè ad fidem profitendam paratior est, qui confirmatus non fuit; fictitia est igitur hæc perfectionis & roboris gratia, quæ Confirmationi solet adscribi.

Resp. 1°. Simili argumento suum Baptismati, Eucharistiæ & aliis Sacramentis effectum adimi posse; siquidem in plerisque vim suam non exerunt, & qui ea suscipere ab aliis sanctitate nihil differunt: imò non semel contingit ut rectius vivat Paganus, quàm qui baptizatus fuit; hujusmodi igitur argumentum nullius est momenti, quia nimis probat.

Resp. 2°. quid valeat Confirmatio mirum in modum in tot Martyribus patuisse, qui sacro roborati oleo, in fide suâ constantes ita fuerunt, ut acerbissima pro Christo supplicia fortiter tolerare, vitamque profundere non dubitaverint, patet etiamnum in iis qui ad illud Sacramentum peccus benè præparatum afferentes, milliès pro Christo mori mallet, quàm datam ipsi fidem violare, & sanctam ejus militiam deserere: nihil quidem simile in iis plerisque apparet, qui Confirmationem receperunt. Illud autem inde non oritur, quod per se iners & otiosa sit; verum ex eò quod ne insitam sibi efficaciam exerat plerique impediunt eam pravo animo suscipientes. Denique cur interdum ad fidem strenuè profitendam paratior & promptior est, qui nondum confirmatus fuit, quàm qui sacram unctionem accepit? illud ex eo fit quod Deus potentiam suam Sacramentis non ita alligaverit, ut sine ipsis eorum effectum quibus voluerit non largiatur.

PROPOSITIO II.

Confirmatio characterem imprimit.

Probatur. Characteris nomine intelligitur sigillum quoddam spiritale, ita animæ infixum, ut deleri nunquam possit: atqui Confirmatio 1°. sigillum quoddam spiritale, juxta SS. Patres, animæ imprimit. Cyprianus enim docet baptizatos confirmari, ut *Spiritum Sanctum consequantur, & signaculo dominico consummerentur.* (Edit. Baluz. pag. 132. Ep. 73.) S. Ambrosius, vel quivis alius autor antiquissimus, Confirmationem appellat *spiritale signaculum.* (Lib. 3. de Sacram. cap. 2. n. 8.) S. Cornelius Papa in Epist. ad Fabianum Antiochenum de Novatiano scribit: *Neque Domini sigillo ab Episcopo obsignatus fuit.* (Tom. 1. Concil. Labb. pag. 675.) S. Leo Confirmationem appellat *signaculum vitæ æternæ;* (Serm. 4. de Nativit.) ergo 1°. Confirmatio sigillum quoddam spiritale animæ imprimit.

2°. Signum illud deleri non potest. Sacramentum enim Confirmationis perpetuum esse, & idcirco nunquam iterandum, tum à SS. Patribus, tum à Conciliis non semel pronuntiatum fuit. Concilium Toletanum VIII an. 653: *Sanctum, inquit, chrisma collatum & altaris honor evelli non queunt.* (Tom 6. Concil. pag. 406.) Concilium Cabillonense II an. 813, ita definit: *Nobis visum est Confirmationem, sicut nec Baptismum, iterari minimè debere.* (Tom. 7. Concil. pag. 1278. can. 27.) Gregorius Magnus eam tunc duntaxat repetendam esse decernit, cum utrum administrata fuerit meritò dubitatur: *Quod à SS. Patribus, inquit, ante nos fuit statutum.* (Lib. 14. Epist. 17. ad Felicem Episcop. Messanen. tom. 2. pag. 1279.) Gregorius II, *De homine, inquit, qui à Pontifice confirmatus fuit, denuo illi talis reiteratio prohi-*

benda est. (Epist. 13. ad Bonifac. an. 726. tom. 6. Concil. pag. 1278.)

Confirmationis igitur Sacramentum semel ritè datum, perpetuum esse nec iterandum, ex Traditione constat: atqui illa Confirmationis perpetuitas non sita est, vel in ritu exteriori, qui, statim ac celebratus est, evanescit; vel in gratia quam confert, cum eam hominis culpâ amitti posse luctuosa testetur experientia; superest igitur ut Confirmationis Sacramentum perpetuo maneat, ratione signi quod animæ veluti infigitur, nec deleri potest; ergo 2°. signum quoddam spiritale & indelebile, ac proinde characterem, imprimit Confirmatio. Hinc illa Concilii Tridentini definitio: *Si quis dixerit in tribus Sacramentis, Baptismo scilicet, Confirmatione & Ordine, non imprimi characterem in anima, hoc est, signum quoddam spiritale & indelebile, unde ea iterari non possunt, anathema sit.* (Sess. 7. de Sacram. in gen. can. 9.)

CAPUT VIII.

De Ceremoniis Confirmationis.

IN ANTIQUITUS, quando Confirmationis Baptismati conjuncta fuit, iisdem temporibus conferebatur, quibus & solemnibus Baptismus, Festis nimirum Paschatis & Pentecostes, modo nullum esset in mora periculum; ubi autem crevit Fidelium numerus, & à Baptismate disjuncta fuit Confirmatio, hæc quovis anni tempore, pro Episcopi opportunitate, administrata est; laudabilis tamen maxime est eorum Præsulum consuetudo, horâ qui tertiâ quæ nobis est nonæ mensuræ

confirmare solent, quia tunc Spiritus Sanctus in Apostolos delapsus est: *Hoc Sacramentum*, ait S. Carolus, *Episcopus ministrare studebit horâ tertiâ potissimum, quæ ex antiquo ritu stata hujus Sacramenti hora est.* (Concil. Mediol. 5. tom. 15. Concil. pag. 586.)

2°. Quis esse debeat confirmandorum ordo & situs ita præscribit Synodus Mediolanensis V: *Mares in Ecclesia à parte sua, femina ab altera sint; sicque separatim distincti, genibus flexis, manibus ante pectus junctis, suo quique ordine piè & religiosè orent, imprimisque ab omni strepitu & vociferatione & inani confabulatione caveant, sed silentio sancto utantur; & quod veteris ritus est, primum mares, deinde femina confirmantur, nisi aliquando aliter fieri Episcopus censuerit.* (Ibid.)

3°. Episcopus, extensis versus confirmandos manibus, Spiritum Sanctum invocat ut in eos descendat. Deinde singulorum frontem chrismate per crucis signum inungit, hæc verba proferens: *Signo te signo crucis, & confirmo te chrismate salutis, in nomine Patris &c.* Quo ritu significatur imprimis Christiano homini non esse gloriantium, nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi. Cur signum crucis fronti imprimatur, rationem hanc affert S. Thomas: *Convenienter signatur chrismate signo crucis in fronte propter duo: 1°. quidem ut in manifesto demonstret se esse Christianum; 2°. ut neque propter timorem, neque propter erubescendum nomen Christi confiteri prætermittat.* (3. quæst. 72. art. 9.)

4°. Peractâ frontis unctione, Episcopus confirmatum leviter alapâ percutit, dicens: *Pax tecum*, Antiquam esse hanc ceremoniam negant *Juenin*, *Nicolaüs l'Herminier*, *Witassii Continuator*, *Tournely*, alique recentiores, quia nec in Sacramentario S. Gregorii, nec apud Veteres legitur. Ipsi tamen antiquitatis honorem vindicet *Laurentius Berti* (Lib. 32. cap. 10) Duos Pontif-

cales libros manuscriptos allegat, quorum alter, nempe Vaticanus, quadringentorum, alter verò quingentorum annorum ætatem superat, iique codices eundem ritum jam institutum supponunt Cujus ceremoniæ duplex affertur ratio: prima, ut suscepti Sacramenti memoriam retineat confirmatus, nec iterum confirmetur; secunda, ut meminerit se paratum esse debere, ad omnes injurias & contumelias pro Christi nomine perferendas.

Finis Tomi Tertii.

I N D E X

T O M I T E R T I I .

T R A C T A T U S .

De Gratia Christi. pag. i.

D I S S E R T A T I O I .

- De SS. Augustini & Thomæ autoritate.* 3
PROP. I. *Maxima est in iis quæ ad gratiam
speç. S. Augustini autoritas.* 4
PROP. II. *S. Thomas ceteris Scholasticis autoritate
longè præcellit.* 8

D I S S E R T A T I O II .

- De gratiæ nomine, divisionibus & natura.* 10
PROP. *Gratia Christi actualis propriè dicta sita
est in mentis illustratione simul & amore Dei sal-
tem inchoato ; sed potissimum in dilectione à
Deo inspirata.* 14
Solvuntur objecta. 19

D I S S E R T A T I O III .

- De Gratia Necessitate.* 20
CAPUT I. *De antiquioribus circa gratiæ necessita-
tem erroribus.* 21
CAPUT II. *De Ludovici Molinae placitis.* 27
CAPUT III. *In quo gratiæ divinæ necessitas ad-
truitur.* 29
PROP. I. *Peccatum originale naturam humanam,
non gratuitis tantum & supernaturalibus donis*

I N D E X

52-

- spoliavit, sed etiam hominem in facultatibus
naturalibus læsit.* pag. 30
PROP. II. *Gratia vel ad levissimum fidei initium
necessaria est.* 32
Solvuntur objecta 35
PROP. III. *Nullus est in homine lapsus amor Dei,
etiam ut auctoris naturæ, sine gratia.* 38
Solvuntur objecta. 45
PROP. IV. *Homo lapsus nullam sine gratia ten-
tationem superat, sicut oportet.* 48
Solvuntur objecta. 54
PROP. V. *Nemo in justitia perseverat absque
auxilio gratiæ actualis.* 56
PROP. VI. *Homo lapsus nullum sine gratiæ auxi-
lio opus facit ex omni parte bonum.* 60
Solvuntur objecta. 61
PROP. VII. *Homini lapsus, etiam sine gratiâ,
possibilia sunt mandata.* 75
COROLLARIUM. *Ergo peccat qui, etiam sine
ulla gratiâ, legem deliberatè violat.* 85
Solvuntur objecta. 88
PROP. VIII. *Potest homo gratiâ destitutus facere
opera quoad substantiam sive officium, & finem
proximum bona.* 92

D I S S E R T A T I O IV .

De gratuitate Gratia.

- PROP. I. *Nulla præcedunt hominis merita, qui-
bus primam Gratiam advocet & mereatur.* 95
PROP. II. *Falsa est hæc Molinae sententia: Fa-
ciendi quod in se est viribus naturæ, Deus non
denegat gratiam.* 98
PROP. III. *Rejiciendum est commentitium illud
pactum quod excogitavit Molina Christum inter
& Deum Patrem, de concedenda liberi arbitrii
conatibus gratiâ.* 100
Solvuntur objecta, 102

PROP. IV. *Gratia actualis numquam iustis debita est.* pag. III

DISSERTATIO V.

De Gratia efficacitate. 113

CAPUT I. *Utrum gratia per se, an vero per liberum arbitrium sit efficax in præsenti naturæ lapsæ statu.* 114

QUÆSTIO I. *Quenam sit ea de re Molinæ placita.* ibid.

Q. II. *In quo Molinæ consentiant aut dissentiant Theologi qui dicuntur Congruistæ.* 115

Q. III. *Quid sentiant Augustiniani & Thomistæ.* ibid.

PROP. I. *Rejicienda est eorum opinio, qui cum Molina docent gratiam quamcumque esse ex natura sua versatilem, eamque vel efficacem vel inefficacem non fieri, nisi per assensum vel dissentium liberi arbitrii.*

PROP. II. *Rejiciendum est Congruistarum systema.* 121

PROP. III. *Admittenda est in statu naturæ lapsæ gratia ab intrinseco, sive ex natura sua efficax, quæ voluntatis consensum verè operetur.* 129

Solvuntur objecta. 148

CAPUT. II. *In quo sita gratiæ efficacitæ.* 156

ART. I. *De Thomassinis sententia.* 157

ART. II. *De Augustinianorum & Thomistarum opinionibus.* 159

ART. III. *De sententia Theologorum qui Augustinianorum & Thomistarum placita simul conciliant.* 169

CAPUT. III. *Utrum in statu innocentie admittendum sit auxilium per se efficax, ut primus homo bene ageret & perseveraret.* 171

PROP. *In statu naturæ innocentis admittendum est auxilium, sive motio divina ex se efficax.* 172

Solvuntur objecta. 177

DISSERTATIO

DISSERTATIO VI.

De gratia inefficaci et excitante quæ sufficiens vocitatur. 183

CAPUT I. *An detur gratia interior excitans, cui voluntas humana resistat.* 184

PROP. *Dantur gratiæ interiores quibus resistit voluntas humana quoad effectum ad quem excitant.* ibid.

CAPUT II. *An gratia excitans aliquem semper effectum, saltem imperfectum, in voluntate operetur.* ibid.

PROP. *Gratia excitans quæ dicitur sufficiens, quamvis perfectum ad quem tendit effectum non assequatur, quemdam tamen minus perfectum habet, cum scilicet ad quem absolutâ Dei voluntate destinatur.* ibid.

CAPUT III. *An gratia excitans & inefficax dicatur & reverâ sit sufficiens ratione effectus perfecti ad quem tendit, licet eam, prevalente cupiditate, non assequatur.* 187

CAPUT IV. *Qualem observandi mandata potentiam conferat gratia excitans quæ & sufficiens dicitur.* 190

DISSERTATIO VII.

De gratiæ actualis distributione. 195

PROP. *De gratia Christi non dignè sentit, quisquid eam putat omnibus hominibus dari.* 196

Solvuntur objecta. 204

Tom. III. Z

DISSERTATIO VIII.

De gratia habituali. 212

- CAPUT I. De natura gratiæ habitualis. *ibid.*
 Q. 1°. An gratia habitualis & sanctificans, à caritate habituali reverà sit distincta. 2°. Utrum gratia habitualis possit cum peccato mortali sociari. 3°. An homo sine ea gratia aliquando benè operetur. 213 & seq.
- CAPUT II. De gratiæ habitualis effectibus. 216
- ART. I. De praviis ad justificationem obtinendam dotibus. 217
- PROP. I. Fides ad justificationem necessaria, non est fides specialis quâ quisque certò credit sibi omnia peccata per Christum esse remissa; sed catholica est fides, quâ creduntur ea quæ sunt à Deo revelata. 220
- PROP. II. Sola fides non justificat. 223
- Solvuntur objecta. 224
- ART. II. De natura justificationis. 226
- PROP. I. In justificatione peccata non teguntur; sed verè delentur, auferuntur, tolluntur, remittuntur. 227
- PROP. II. Gratia justificans animam interius afficit, ipsique inhaeret. 230
- Solvuntur objecta. 232
- ART. III. De proprietatibus justificationis. 234
- PROP. I. Nullius mortalium potest absque speciali revelatione, certissimè credere se justificatum esse. 235
- Solvuntur objecta. 236
- PROP. II. Justitia semel accepta amitti potest. 240
- Solvuntur objecta. 242
- PROP. III. Justitia aliquid habet stabilitatis, nec alternatim amitti & recuperari solet. 246

TRACTATUS

De Sacramentis in genere. 254

DISSERTATIO I.

De nomine et natura Sacramenti. *ibid.*

- Q. I. Quotuplici sensu accipitur vox ista, Sacramentum. *ibid.*
- Q. II. Quenam sit apud Catholicos Sacramenti definitio. 255
- Q. III. Quenam ab Hæreticis afferantur Sacramenti definitiones. 257

DISSERTATIO II.

De Sacramentorum existentia. 259

- PROP. I. Gratis fingitur à quibusdam Theologis extitisse in statu innocentiae veri nominis Sacramenta. 260
- PROP. II. In statu legis natura nulla videntur fuisse Sacramenta strictè accepta. 261
- PROP. III. In Lege Mosaica non fuerunt Sacramenta strictè sumpta. 264
- Solvuntur objecta. 266
- PROP. IV. In Lege nova sunt Sacramenta strictè propriae dicta, & quidem numero septem, nec plura nec pauciora, nimirum Baptismus, &c. 269
- Solvuntur objecta. 272

DISSERTATIO III.

De materia et forma Sacramentorum. 279

CAPUT I. *Utrum Christus Sacramenti cujuscumque materiam & formam in Nova Lege determinaverit.*

281

PROP. *Probabilius est Christum cujusvis Sacramenti materiam & formam in specie determinasse.*

282

CAPUT II. *Quenam materiae vel formae mutatio, Sacramentum faciat irritum aut illicitum.*

283

Q. *Quodnam sit illius peccatum, qui Sacramenti materiam vel formam mutat.*

285

CAPUT III. *De multiplici materiae & formae divisione.*

286

Q. I. *An liceat in Sacramentis perficiendis uti materia dubia.*

287

Q. II. *Utrum liceat formam conditionalem usurpare, quando prudenter dubitatur an Sacramentum valide collatum fuerit.*

288

DISSERTATIO IV.

De virtute et efficacia Sacramentorum Novae Legis. 290

Q. I. *Quid de Sacramentorum virtute sentiat Lutherus.*

ibid.

Q. II. *Quenam sit Calvinii circa Sacramentorum efficaciam doctrina.*

ibid.

Q. III. *Quonam concilio Catholicam loquendi rationem imitentur heterodoxi.*

291

Q. IV. *Quotuplex sit gratiae producendae modus.* ibid.

PROP. *Sacramenta novae Legis gratiam ex opere operato producant.*

292

Solvuntur objecta.

293

DISSERTATIO V.

De effectibus Sacramentorum. 298

CAPUT I. *De gratia quam conferunt Sacramenta.*

ibid.

PROP. I. *Sacramenta Baptismi & Poenitentiae ad eum finem primario instituta sunt, ut gratiam sanctificantem hominibus ea destitutis conferant; cetera vero Sacramenta, ut eandem jam existentem au-geant.*

ibid.

PROP. II. *Præter gratiam sanctificantem quam omnia Sacramenta, vel amissam conferunt, vel acceptam augent, singula propriam & sibi peculiarem gratiam pariunt, quæ à Theologis dicitur sacramentalis.*

301

PROP. III. *Idem Sacramentum majorem vel minorem gratiam confert, pro diversa illud suscipientium præparatione.*

302

CAPUT II. *De Characterè qui alter est nonnullorum Sacramentorum effectus.*

303

PROP. *Admittendus est character sacramentalis.*

304

Solvuntur objecta.

306

DISSERTATIO VI.

De autore Sacramentorum. 310

- PROP. I. *Christus omnia & singula nova Legis Sacramenta immediatè & per seipsum instituit.* 311
 Solvuntur objecta. 312
 PROP. II. *Omnia Sacramenta fuisse à Christo immediatè instituta, tanquam fidei dogma, à Concilio Tridentino non definitum est.* 313

DISSERTATIO VII.

De Ministro Sacramentorum. 314

- CAPUT I. *Quis sit Minister Sacramentorum.* ibid.
 PROP. *Homo quilibet Christianus non est ordinarius Sacramentorum Minister.* 315
 CAPUT II. *De conditionibus in Ministro requisitis, ut Sacramenta validè perficiat.* 317
 ART. I. *De intentione Ministro necessaria, ut Sacramentum validè conficiat.* 318
 PROP. I. *In Sacramentorum Ministro necessaria est intentio faciendi quod facit Ecclesia.* 320
 Solvuntur objecta. 321
 PROP. II. *Intentio habitualis non sufficit; actualis optanda quidem, sed non omninò necessaria, satis est virtualis.* 323
 PROP. III. *Ad veritatem Sacramenti minimè necesse est, ut Ministri intentio ad ipsum Sacramenti effectum referatur.* 325
 PROP. IV. *Ad Sacramentum satis est ut Minister liberè & seridè exteriorem illius ritum adhibeat, quod*

- cumque prava lateat in ejus animo voluntas, quamvis Sacramentum facere nolit, ipsumque interius irrideat & detestetur.* 326
 Solvuntur objecta. 329
 ART. II. *De sanctitate vel probitate Ministri.* 333
 §. I. *Utrùm sanctitas in Ministris requiratur, ut Sacramenta validè conficiant.* ibid.
 PROP. *Sanctitas, id est, status gratiæ justificantis, in Ministro non requiratur, ut Sacramenta validè conficiat* 334
 Solvuntur objecta. 336
 §. II. *An mortaliter peccet Minister, qui lethalis peccati conscius, Sacramenta conficit vel dispensat.* 338
 PROP. *Mortaliter peccat qui lethalis peccati sibi conscius, Sacramentum ex officio conficit vel dispensat.* ibid.
 Q. *An mortaliter peccet, qui culpæ gravis reus, Sacramentum, urgente necessitate, ministrat.* 340
 §. III. *Utrùm liceat ab improbo Ministro Sacramenta petere & accipere.* 341
 PROP. I. *In extrema necessitate, urgente mortis periculo, licitum est ab excommunicato, etiàm non tolerato, petere Sacramenta Baptismi & Pœnitentiæ, si non adsit alius.* 342
 PROP. II. *Si extrema necessitas non urgeat, justa tamen adsit causa, tunc licitum est Sacramenta, v. g. Eucharistiæ vel Confirmationis, ab improbo Ministro, sed ab Ecclesia tolerata, petere & accipere, maximè si proprius sit Pastor.* 343
 ART. III. *De fide Ministri.* 345
 PROP. *Validus est Baptismus ab Hæreticis datus, modò ritum à Christo præscriptum adhibuerint, ac proindè in Sacramentorum Ministro non requiratur fides.* 346
 Solvuntur objecta. 348

DISSERTATIO VIII.

De subjecto Sacramentorum. 351

CAPUT I. *De intentione iis necessaria qui Sacramenta suscipiunt.* 352

PROP. I. *Necessaria est adultis aliqua intentio ut Sacramenta validè suscipiant.* ibid.

PROP. II. *Ad Sacramentum validè suscipiendum sufficit, ut aliquis ritum exteriorem sibi applicari velit, quidquid interius de Sacramento sentiat.* 353

CAPUT II. *De necessariis ad Sacramenta recipienda dotibus.* 356

PROP. I. *Ut Sacramenta validè recipiantur, excepta fortè Pœnitentiâ, necessaria non sunt fides & pietas.* ibid.

PROP. II. *Ut Sacramenta licitè & utiliter suscipiantur, necessaria sunt fides & pietas.* 357

PROP. III. *Ut Sacramenta vivorum utiliter & licitè percipiantur, necessaria est gratia sanctificans; secùs verò, ubi agitur de Sacramentis mortuorum.* 358

DISSERTATIO IX.

De Sacramentorum ceremoniis. 359

PROP. I. *Ecclesia potuit & potest ritus ad Dei cultum pertinentes instituere.* 360

PROP. II. *Ceremoniarum Ecclesiasticarum usus pius est ac laudabilis.* 361

PROP. III. *Peccat qui præscriptos ab Ecclesia ritus in solemnè Sacramentorum administratione prætermittit.* 364

TRACTATUS

De Baptismo. 366

CAPUT I. *De nomine, natura & divisione Baptismi.* 367

PROP. *Baptismus est veri nominis Sacramentum.* 368

CAPUT II. *De Baptismi materia.* 369

ART. I. *De materia remota Baptismi.* ibid.

PROP. *Aqua naturalis est remota Baptismi materia, & quidem necessaria.* 371

Solvuntur objecta. 372

Q. I. *Cur Christus Baptismi materiam in aqua potius quàm in alio elemento constituerit.* 373

Q. II. *Quanam aqua censerì debeat naturalis.* 374

Q. III. *Utrùm liquor de quo dubitatur an sit aqua naturalis, possit in consciendo Baptismata adhiberi.* 375

ART. II. *De materia proxima Baptismi.* ibid.

PROP. *Valet Baptismus per infusionem vel aspersionem datus & proindè necessaria non est immersio.* 377

Solvuntur objecta. 379

Q. *Qualis esse debeat aqua perfusio.* 383

CAPUT III. *De forma Baptismi.* 384

ART. I. *Utrùm Baptismi forma in expressa SS. Trinitatis Personarum invocatione consistat.* ibid.

PROP. *Ad necessariam Baptismi formam requiritur expressa trium Sanctissimæ Trinitatis Personarum invocatio.* 385

Solvuntur objecta. 386

ART. II. *Utrùm aliquandò Baptismus in solius Christi nomine fuerit celebratus.* 389

- PROP.* Apostoli nunquam in solo Christi nomine baptisârunt. 390
- Solvuntur objecta.* 392
- ART. III.** In quo variæ resolvuntur quæstiones ad formam Baptismi pertinentes. 395
- CAPUT IV.** De Ministro Baptismi. 398
- PROP. I.* Episcopi & Presbyteri sunt ordinarii Baptismatis Ministri. *ibid.*
- PROP. II.* Diaconus Baptismi, etiã solemnis, id est, qui celebratur cum solitis ceremoniis Minister est, sed extraordinarius. 400
- PROP. III.* Homines, tum hæretici, tum etiã non baptisati, possunt Baptismum validè administrare.
- PROP. IV.* Omnes Catholici Laici, imò & ipsæ mulieres, non validè tantum, sed etiã licitè baptisant, si necessitas urgeat. 403
- Solvuntur objecta.* 404
- Q. I.* Ubi in necessitatis casu plures sunt, qui baptisare valeant, quis inter eos ordo servari debeat. 407
- Q. II.* Utrum nullã urgente necessitate, liceat extra Ecclesiam baptisare. *ibid.*
- Q. III.* An possint parentes suos liberos baptisare. 408
- CAPUT V.** De subiecto Baptismi. *ibid.*
- ART. I.** De infantium Baptismo. *ibid.*
- §. I.* Utrum infantibus Baptismum conferre liceat & expediat. 449
- PROP. I.* Infantes validè & licitè baptisantur. *ibid.*
- Solvuntur objecta.* 451
- PROP. II.* Non licet tantum, sed etiã expedit parvulos ante rationis usum baptisare. 454
- §. II.* Utrum baptisari debeant infantes, tum in utero materno inclusi, tum monstruosi, tum expositi. 456
- §. III.* An licitum sit infidelium infantes, invitis parentibus baptisare. 458
- PROP.* Non licet filios infidelium Christianis Principibus

- libus civiliter duntaxat subditorum baptisare, invitis parentibus. 420
- Solvuntur objecta.* 421
- ART. II.** De Baptismate adultorum. 423
- Q. I.* Quenam conditiones in adulto requirantur, ad Baptismum recipiendum. *ibid.*
- Q. II.* Utrum energumeni, amentes, furiosi, sint baptisandi. 425
- CAPUT VI.** De necessitate Baptismi. 426
- ART. I.** Quanam sit infantibus & adultis Baptismi necessitas. 427
- PROP. I.* Baptismus in re parvulis omnibus necessarius est necessitate mediæ, extra martyrium. 428
- Solvuntur objecta.* 430
- PROP. II.* Baptismus in re vel in voto, necessarius est adultis omnibus necessitate tum mediæ, tum præcepti, extra martyrium. 432
- ART. II.** An Baptismus per aliud suppleri possit. 433
- §. I.* An Baptismi votum ipse vices suppleat. *ibid.*
- PROP. I.* Baptismi votum cum perfecta caritate conjunctum, Baptismatis vices supplet, etiã extra necessitatis casum; id est, peccatorum remissionem, & gratiam justificantem confert. 434
- PROP. II.* Baptismi votum cum imperfecta caritate conjunctum, quã scilicet Deus super omnia diligitur, quamvis non ita sit vehemens & incensa, ut cum scelerum magnitudine comparari possit, supplet Baptismum in casu necessitatis, quoad remissionem peccatorum, & gratiam sanctificantem. 435
- PROP. III.* Baptismi votum cum imperfecta caritate non justificat ante Sacramentum susceptum, nec proinde illius vices supplet extra casum necessitatis. 437
- §. II.* Utrum martyrium vices Baptismi suppleat. 438
- PROP.* Martyrium, tam in infantibus quàm in adultis

<i>is, Baptismi vices supplet.</i>	ibid.
<i>Solvuntur objecta.</i>	440
CAPUT VII. De effectibus Baptismi.	442
ART. I. De variis Baptismi effectibus.	ibid.
PROP. I. Per Baptismum tollitur & omninò deletur quodcumque peccatum.	443
COROLLARIUM. Ergo Baptismus gratiam sanctificantem confert.	445
PROP. II. Quidquid pœnæ in altera vita peccatis debetur, Baptismus remittit.	ibid.
Q. I. An gratiam sanctificantem obtineant adulti qui sine pravità & necessaria dispositione ad Baptismum accedunt.	446
Q. II. Utrum, obice sublato, quem afferebat suscipientis pravitas, Baptismus peccata quæ ipsum præcesserant, penitus delet, & gratiam regenerantem sibi propriam conferat.	ibid.
ART. II. Utrum Circumcisio delendi peccati originalis, sicut & Baptismus, vim habuerit, ad eumque finem instituta fuerit.	448
PROP. Circumcisio in peccati originalis remedium non videtur fuisse instituta.	ibid.
ART. III. Utrum Joannis Baptismus ejusdem cum Christi Baptismate virtutis & efficacis fuerit.	453
PROP. Baptismus Joannis non ejusdem erat virtutis & efficacis, ac Christi Baptismus.	ibid.
<i>Solvuntur objecta.</i>	454
CAPUT VIII. De solemnibus Baptismi ceremoniis.	456

TRACTATUS

De Sacramento Confirmationis. 462

CAPUT I. Utrum Confirmatio verum sit Nova Legis Sacramentum.	463
PROP. Confirmatio verum est novæ Legis Sacramentum.	464
ARG. I. Ex Scriptura.	ibid.
<i>Solvuntur objecta.</i>	465
ARG. II. Ex Conciliis.	468
ARG. III. Ex Patribus.	469
ARG. IV. Ex Præscriptione.	471
<i>Solvuntur objecta.</i>	472
CAPUT II. De materia Confirmationis.	476
PROP. Necessaria Confirmationis materia in manus impositione, simul & in Chrismatis unctione posita est.	ibid.
<i>Solvuntur objecta.</i>	479
QUÆST. diversa circa materiam Confirmationis.	486
	& seq.
CAPUT III. De forma Confirmationis.	489
PROP. Probabilius videtur orationem manus impositioni conjunctam, quæ præcedit unctionem, & verba signote, quæ eidem unctioni respondent, totam esse Confirmationis formam.	490
CAPUT IV. De Ministro Confirmationis.	494
ART. I. De Ministro Confirmationis ordinario.	ibid.
PROP. Soli Episcopi ordinarii sunt Confirmationis Ministri.	495
<i>Solvuntur objecta.</i>	496
ART. II. De extraordinario Confirmationis Ministro.	502

- PROP.* Simplex Presbyter esse potest extraordinarius
Confirmationis Minister. 503
- Q.* I. Ad quem pertineat jus simplicibus Presbyteris
confirmandi ministerium committendi. 508
- Q.* II. Si quis Presbyter sine ulla licentia confirmare
attentaret, numquid irritum esset illud Sacramen-
tum? 509
- CAPUT V.** De subjecto Confirmationis, & dotibus
ad eam requisitis. 510
- Q.* I. Quâ aetate suscipi debeat Confirmationis Sacra-
mentum. *ibid.*
- Q.* II. Utrum periculosè agrotantibus, & jamjam
morituris administrari debeat Confirmatio. 511
- Q.* III. Quænam esse debeat Confirmandorum præpara-
tio. 512
- CAPUT VI.** De Confirmationis necessitate. 514
- PROP.* I. Confirmatio non est necessaria ad salutem ne-
cessitate medii. 515
- PROP.* II. Confirmatio in re aut in voto adultis omni-
bus necessaria est necessitate præcepti tum eccle-
siastici, tum divini. *ibid.*
- CAPUT VII.** De Confirmationis effectibus. 518
- PROP.* I. Gratia Confirmationis propria est gratia ro-
boris & perfectionis, ad fidem intrepidè consten-
dam. *ibid.*
- PROP.* II. Confirmatio characterem imprimit. 522
- CAPUT VIII.** De Ceremoniis Confirmationis. 523

